

RODOLJUB.

Izinja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Pujsi v kutah.

Vse bi se naposled klerikalcem še odpustilo, a strašne demoralizacije, ki so jo znesli mej narod in ki jo sistematično góe, se ne more in se ne sme odpustiti. Če že ni varna nobena hranilnična knjžica, če človek že niti umreti več ne more, ne da bi mu kak klerikalec ne sgel pod vzglavje, če se ljudstvu že na vsak način mora z vsakovrstnimi sleparijam izvabljeti denar, naj že bo, ali to zaplavanje h krivi prisegi in to svinjarstvu ki ga gotovi ljudje uganjajo celo v cervi in v spovednici, to vpije do neba.

Razudanost v spolskem oziru je zadola mej duhovščino take dimenzije, da so oštene misleči cerkveni krogi že v stru, kam to dovede in je nedavno tega oden bavarski duhovnik javno izpovedal: S krivanjem se nič ne doseže, treba je odaniti uzroke tem nečuvenim škandalor. To še ni najhuje, če ima kak duhoik svoj harem, če se lovi za vsakim krin v fari, če se zgode v farovžu detori, ali če gre duhovnik v Zvonarske uli drugo jutro, pri belem dnevu, da ga vid vsi ljudje, pa pride zopet tja iskat — zabljene naočnike. Gode se še vse hu škandali, ki provzročaje neizmerno pošanje, in katerih nikakor ne paraliz to, da je tudi še duhovnikov, ki pono žive.

Kar pa nas navdaja z največjim ogorčen, kar mora v vsakem človeku, ki ga uorijanstvo ni popolnoma poživinilo, vzletiti svet srd, to je pravno kvarjenje ot. Tudi to se dogaja, dogaja na način, kaže perverzno naturo gotovih ljudi. Pro tem počenjanju gotovih ljudi ni dru sredstva, kakor javnost. Lepe te sri niso in mi jih ne objavljamo radi če se hoče temu počenjanju konec rediti, se mora nastopiti javno in pribi konkretne slučaje, da se bo ljudstvo glo varovati — pujsov v kuti. To hočen storiti tudi danes.

Prnovem na Notranjskem imajo letos, preteku osmih let, zopet misijon. V ned popoldne je bila pridiga o nečistnik Misijonar je v pričó otrok govoril s svinjarije, da je ljudi zona spreleta a. Pravil je o počenjanju na št. 13. a so liberalci iz ostudnosti napravili čeno hišo. Ljubljana ima, tako je govor mož, sila mnogo pohablencev samo ra nečistosti; vsi blazni na Studencu sbili nekđaj nečistniki, sploh nečistniki ne zadostuje ženska, celo živine se ljo. V obče je mož govoril o nečistot kakor kak izkušén rufijan. Kar je pri vedoval, se sploh ne da tako priobčiti, or je bilo povedano. In o vseh teh njarijah je razpravljaj pred

otroki. Tudi je povedal, da je neki doktor, katerega kmetje pač dobro poznajo, le zato proti duhovnikom, ker ga je neki duhovnik zasačil z neko žensko v grehu. Kdo pa je ta dohtar, vi — misijonar? Z imenom na dan, če ne, Vam ne bomo rekli misijonar, ampak lažnjivec in slepar.

Pri spovedi so ti misijonarji spraševali take reči, da je res bolje, da se otrok in sploh še nepokvarjene mladine ne pušča k spovedi. Tako je misijonar čutil potrebo, 12letno dekletce izpraševati, kje drži ponoči roke, ali jo je kak mladenič že opijanil, da bi se ž njo nesramno igral, ali je videla moškega brez srajce itd. Neka dekla je bila vprašana, kakšne pregrešne misli ima, kadar kravo molze . . .

Seveda niso misijonarji pri vsem tem svinjarjenju pozabili na žegnano bisago.

V soboto je govoril misijonar: Kaj le zijate pri štantih in kupujete škapulirje, cerkev in v prvi vrsti misijonarji so veliki reveži, torej raje sem prinesite denar. Kdor zna, pa zna!

Kakor rečeno, nimamo proti takemu svinjarjenju na leci in v spovednici nobenega obrambenega sredstva. Nimamo zakona, ki bi nas varoval, a država ne stori nič in zato ne moremo storiti drugega, kakor da take slučaje pribijemo in da protestiramo in protestiramo proti počenjanju tacih popov, svareč ob jednem ljudi, naj otrok ne puščajo k takim duhovnikom k spovedi in ne k pridigi.

Drug slučaj je pa tak, da kriči na ves glas po zadoščenja pred sodiščem. Ta se je zgodil v goriškem »Alojzevišču«, v zavodu, v kateri se sprejemajo dečki v starosti 8—14 let, da se pripravijo za duhovniški stan. Vodja tega zavoda je »sloveč« bogoslovec in goreči klerikalec dr. Jos. Pavlica, nadzorujejo pa dečke šolski bratje z Dunaja. V šolskem letu 1899-1900 je bil mej temi kutarji tudi neki brat Fridolin, ki je skoraj do konca l. 1900 neopaženo izvrševal na otrokih hudodelstva proti pravosti. Pohujševal je otroke v postelji vpričo drugih ali pa je posamezne poklical k sebi in jih opijanil, da je nad njimi ložje izvrševal svoje živinsko poželjenje. Koncem aprila 1900. so izvedeli o tem drugi šolski bratje, a — piše »Soča« — mu niso pokazali vrat, marveč so ga pustili mirno nadaljevati ta posel do konca šolskega leta, potem je izginil, Bog ve kam.

Pujsi v kuti jo je torej popihal, ne da bi ga bila zadela roka pravice. O storjenem hudodelstvu je nemogoče govoriti, vprašati se pa mora: zakaj ne prime sodišče tistih, ki tega prasca niso izročili oblastvu, ko so njegovim hudodelstvom prišli na

sled, nego mu pomagali, da je pobegnil? Kaj smo v Avstriji že tako daleč, da je dovoljeno hudodelcem v kuti dajati potuho in jih odtegniti zasluženi kazni? Po tem, kar je povedala »Soča«, zasluži cela banda, ki upravlja »Alojzevišče«, da se jo s štriki okrog vrata privleče pred sodišče.

Če mislijo gotovi krogi, da stvar zaspi, ker bi glede bratu Fridolinu dane potuhe mogli biti kompromitirani še kaki višji gospodje, se jako motijo. Stvar ne bo zaspala in ne sme zaspati, ampak se mora, veljaj karkoli, razjasniti in dognati — usque ad finem.

Nestrpnost.

Iz Velike Loke, 20. januarja.

Naš sosed, major Marko pl. Trbuhović, sobojevnik Jelačićev, je umrl. Kmetje so ga radi imeli. Bil je nad 30 let lastnik večje kmetije, bil prijazen, postrežljiv in radodaren. Rojen Hrvat, ostal je zvest Slovan in je tudi sedaj, ko je imel že 82 let, gorel navdušenja za slovansko stvar.

Major Trbuhović je bil pravoslavne vere, ali vzlic temu so on, njegova gospa in sinovi obiskovali katoliško cerkev. Major Trbuhović je izpolnjeval tudi vse dolžnosti, ki jih ima posestnik napram katoliškim cerkvam v soseščini, dasi k temu po zakonu ni bil primoran.

Familija in sosedje so prosili župnika v Št. Lovrencu, da se zvoni, ko odneso truplo pokojnega majorja iz graščine na kolodvor, od koder se odpelje v Zagreb. Vprašalo se je škofa. Škof, oziroma ordinariat ni dovolil zvonjenja. Zvoniti se sme samo katoličanom. Župan v Veliki Loki, g. Gliha je pa odredil, da se bo pri podružnici v Veliki Loki zvonilo, in zvonilo se je vzlic škofovi prepovedi. Veliko ljudi je spremilo g. Marka na kolodvor. Navzoči so bili pri tem vsi njegovi sosedje in prišlo je dosti prijateljev iz drugih krajev. Iz Trebnjega tudi požarni bramboveci. Zvonovi iz bližnje podružnice pa so mu peli zadnje slovo. Katoliškega duhovnika ni bilo nikjer videti.

Kako ste vendar nestrpljivi, škof Anton Bonaventura!

Župan g. Gliha je na škofovo prepoved dejal: zvonove smo mi kmetje kupili, mežnarja mi kmetje plačujemo in zato se bo zvonilo našim ljudem brez razločka veroizpovedanja. Vsi sosedje so mu pritrdili. In zvonilo se je! Želeti bi bilo, da bi bil ta slučaj možatega župana povod, da pride pri nas vprašanje oskrbovanja cerkvenega premoženja na razgovor. Sploh je neumnost, da oskrbuje cerkveno premoženje duhovnik sam, kajti sodelo-

vanje cerkmeštrov se ne more kot sodelovanje vernikov jemati, ker si cerkmeštre izbere duhovnik in morajo isti prikimavati, kar duhovnik hoče. Povsod se ravnajo zdaj v drugem življenju tako, da isti, ki plačuje, tudi pri oskrbovanju dotičnega premoženja odločuje. Tako bodi tudi pri oskrbovanju cerkvenega premoženja.

Politični pregled.

Državni zbor se snide šele prve dni februarja. Sedaj zboruje proračunski odsek. V torek je prišlo tu do boja s finančnim ministrom. Kmetom prijazni poslanci so zahtevali, naj se mitnice odpravijo. Minister je rekel, da odstopi, če se to zgodi. Seveda se potem to ni zgodilo, ker so kmetski poslanci kmete na cedilu pustili.

Vojna v Južni Afriki. Kitchener poroča, da se večina Burov zbira v vshodnem Transvaalu; tam jih hoče poiskati. A tudi na zahodu Transvaala se je pojavil močen oddelek, katerega vodi menda zopet zdravi Delarey. Angleški listi so te dni pred otvoritvijo parlamenta pisali, da bodo Buri dne 16. t. m. odložili na vsej črti svoje orožje, ali štatistika kaže, da se je samo tekom meseca novembra 1901 vršilo 225 bitk in prask, v katerih so bili večinoma Angleži na slabšem. Odpor in bojevitost Burov sta torej še jako velika in na kapitulacijo ne mislijo. Vest, da je začel Krüger odjenjevati ter da je zadovoljen s slabšimi mirovnimi pogoji, se preroka kot izmišljena in lažnjiva. Zadnje čase dohajajo le redke vesti z bojišča, ker hoče angleška vlada, da se parlament ne vznemirja. Vlada rabi namreč denarja.

Domače in razne novice.

Dr. Ivan Šusteršič — kmetov prijatelj. Leta 1898. v jeseni je kmetski posestnik K. na Gorenjskem vložil pri »Ljudski posojilnici« v Ljubljani prošnjo za posojilo 200 gld. Posojilo se je stranki dovolilo in zadevo je prevzel v izvršbo dr. Šusteršič, načelnik in zastopnik ljudske posojilnice. Stranka je prišla v Šusteršičevo pisarno in je tam izdala dolžno pismo, na podlagi katerega se je posojilo vknjižilo. Šele po izvršeni vknjižbi se je stranko obvestilo, da se dovoljeno in že vknjiženo posojilo ne more izplačati, ker so pred posojilom ljudske posojilnice intabulirani še drugi dolгови, kateri bi se bili morali prej izknjižiti. Dr. Šusteršič je izvršil intabulacijo, ne da bi se bil prej prepričal, če je zadeva sploh izvedljiva. No, kmetu niso izplačali posojila 200 gld., pač pa mu je Šusteršič zaračunal 34 K 89 v. stroškov! — Stranka je hotela to vknjiženo in neizplačano tirjatev izknjižiti in je zahtevala izbrisnega dovoljenja od ljudske posojilnice. Ljudska posojilnica je pa stranki naznanila, da se nahaja pobotnica pri dr. Šusteršiču, kateri je ne bo preje izročil, dokler stranka ne bo poravnala stroškov. Kmetu je dovolila neka hranilnica posojilo, s katerim bi bil lahko izplačal vse vknjižene tirjatve. Že lani je imel nepotrebno tožne stroške, ker ga je neki upnik tožil, a ni mogel

denarja dvigniti pri dotični hranilnici, ker dr. Šusteršič zadržuje izknjižbo neizplačanega posojila. Kmet bi bil šel »na kant«, da ga ni rešil neki liberallec. In tudi še sedaj ni mogoče urediti zadeve, ker dr. Šusteršič noče izročiti izbrisne pobotnice, dokler ne poravna stranka stroškov. Sedaj pa vprašamo, kako more kmetski prijatelj dr. Šusteršič zahtevati teh 34 K 89 v. od stranke, kateri se ni izplačalo sicer dovoljeno in tudi že vknjiženo posojilo? Njegova dolžnost je bila, prej informirati se o stanju zemljiške knjige in nestranski povzročati nepotrebni stroškov. Vsak odvetnik ali notar v Ljubljani se v takem slučaju obrne na kakega kolego na deželi, da mu preskrbi vse potrebne zemljišne podatke. Ne vemo, kako je Šusteršič postopal, le toliko vemo, da Šusteršič nima pravice zahtevati povrnitev stroškov 34 K 89 v. In če bi bil dr. Žlindra tudi opravičen, vendar ne razumemo, kako more tako velik katolik pred Bogom in patentiran kmetski prijatelj dr. Šusteršič tirjati od ubogega kmeta povrnitev stroškov, katere je zakrivil dr. Šusteršič sam.

Praktičen agent. Nedavno temu je gorelo v slovečem konsumu v Srednji vasi v Bohinju, kjer razsaja znana »denarna moralna kuga« in je ogenj povzročil precejšnjo škodo. Konsum je bil zavarovan pri Vencajzovi zavarovalnici, katera bi bila tudi morala odšteti nekaj goldinarčkov, da jej ni prebrisana »kuga« priskočila na pomoč. Kar naenkrat se je začelo šepetati: Škofu se mora pomagati, škof bi imeli preveliko izgubo, če bi morali vso škodo poravnati — kajti, da je škof pravi lastnik zavarovalnice, o tem so ti preprosti ljudje trdno prepričani. Ko je bilo potem oznanjeno, da se bo prodajalo, kar je ostalo po požaru, so ljudje trumoma pritislili in ostanke dobro plačevali, saj je šlo za to, da se škofu pomaga. Uspeh je bil velik, kajti ljudje so kakor blazni preplačevali vsako reč. Tako je neki človek plačal 5 kron za posteljno odejo, od katere je bila tretjina zgorela, dasi dobi take vrste odejo za isto ceno popolnoma novo in celo! Skupiček je bil prav znaten in je vsled tega Vencajzova zavarovalnica precej prihranila. Ali je dobil njen praktični agent, ki je to akcijo tako spretno uprizoril, kako posebno nagrado, nam ni znano.

Agitacija v spovednici. Pri neki uradniški rodbini v Šiški služi poštna in pridna dekla, ki je danes vsa obupana zaradi tega, kar se ji je zgodilo pri spovedi pri frančiškanih. Gospodar, kjer služi ta dekla, je naročen na »Slov. Narod« in naravno je, da dobi tudi dekla list v roke in ga včasih prebere, kakor ga prebirajo od škofa začeni vsi duhovniki. Spovedujoči frančiškan je omenjeno deklo vprašal, če kdaj »Slov. Narod« bere, in ko je dekla to potrdila, se je znosil nad njo, češ: »ti torej hudiču več verjameš, kakor nam, ki grehe odpuščamo«. In rotil se je, da ji ne da odveze, in da je ne more dobiti niti od škofa niti od papeža. Ko je deklo tako zbegal in v strah ugnal, pa ji je rekel, da dobi odvezo, če se zaveže, da »Slov. Naroda« ne bo nikdar več brala in da pojde od hiše, kjer so naročeni na »Slov. Narod«. Revica je bila tako zbegana, da je frančiškanu vse obljubila.

Danes ji je seveda žal, ker ima dobro službo pri dobrih ljudeh. Ne vemo, če je dotičnemu frančiškanku znano, da je storil hudodelstvo izsilovanja v smislu § 98. b. kaz. zakona, to je pa gotovo, da s hudodelstvom izsiljena obljuba nima veljave, kakor je tudi gotovo, da pride vsak gorak v nebesa, če nima drugega greha, kakor da čita »Slov. Narod«.

Kupčija z nekrvavo daritvijo. Fajmošter v Podkrajju, Anton Mezeg je torej dosegel veliko zadoščenje, dosegel je namreč, da je bil župan gosp. Trkmu obsojen na 100 K, ker mu je očital, da dela z mašami kupčije. Mezeg je sicer božji namestnik, ki marsikako brco prenese in tudi zasluži ter ni vredno zaradi njega dosti besed izgubljeti, ali ta pravda je zanimiva, ne zaradi osebe umazanega podkrajškega popa, nego s splošnega stališča. Duhovnik Mezeg, kakor tudi sodišče sta s to sodbo priznala, da je tak način kupčevanja z mašami, kakor se je očital Mezgu, žaljenje na časti. To je pa nekaj čisto novega in za javnost jako pomembnega. Cerkev in sodišče stojita torej na stališču, da je nedopustno, ako duhovnik vzame na pr. 2 K za mašo — dandanes je že malokateri duhovnik z 2 K zadovoljen — potem pa plača 60 kr., da se maša kje drugje bere, sam sebi pa pridrži 40 kr. Lepo to gotovo ni, če se delajo z nekrvavo daritvijo take kupčije, kakor rečeno, pa je čisto novo, da se to odstrani cerkve, kakor od strani justice smatra kot nedopustno, kajti taka kupčija z nekrvavo daritvijo je — in to je notorično — od nekdaj v mnogih krajih navadna. Takih kupčij se je sklenilo že na tisoče. Skoro povsod, koder je plačanih toliko maš, da jih dotični duhovniki ne morejo opraviti, jih naroče duhovniki na Trsatu ali kje drugje; plačajo seveda po najnižjem tarifu, a kar so prejeli čez ta tarif, obdrže zase. To ve že vsak otrok. Pri ti priliki omenjamo, da je lani krožila po listih vest, da gre na leto kakih 40.000 gld. samo s Sv. Gore v Italijo, kjer so postale plačane maše kaj redke, tako da se tam dobi že peta maša po najnižjem tarifu. Človek, ki ne pozna razmer, utegne misliti, da bo sedaj vsled omenjene razsodbe ta kupčija z nekrvavo daritvijo nehala, mi pa nismo tega mnenja, ampak smo prepričani, da se bo nadaljevala kakor doslej, dokler bodo ljudje več maš naročevali, nego jih morejo domači duhovniki darovati. Sicer bi bil pa že čas, da začne ljudstvo uvidevati, da naročena molitev in plačana daritev Bogu ne more biti dopadljiva.

»Spoštuj očeta in mater...« V neki vasi na Kranjskem živi župnik, ki nikakor ne verjame, da pride prej velblod skozi šivankino uho, kakor bogataš v nebesa, in zato se neutrudno peha, da bi nagrabil kaj največ denarja. Imel je pri sebi brata kot mežnarja, a brat je šel proč, ker je župnik pobiral in pospravljaj tudi vse to, kar dobiva mežnar. Tudi stariše je vzel k sebi, pa ne iz otročje ljubezni, ampak le, ker imajo nekaj denarja. Stariši so mu morali celo hrano v naprej plačati; sploh pa ravna z njimi tako grdo, da bi najraje pobegnili. Ime tega originalnega čestilca četrte božje zapovedi se nam ni sporočilo, pač pa se nam javlja, da isto ve g. Fr. Kunaver, župnik na Golem nad Igom.

Jakličeva — podrta peč je povzročila posebno na Kočevskem obilo smeha in veselja. Zavzeli smo se torej vsled tega ter hočemo dotično nerresnično »storijo«, katero je priobčil poslanec Jaklič v »Slovenčevem« kotičku za liberalce, zopet nekoliko popraviti in popolniti. Kakor je že znano, pisal je Jaklič v »Slovincu« nekako tako, kakor da bi se dotičnemu agentu, ki naj bi z njim v isti sobi spal, hotela peč podreti, vendar pa tudi tega popolno ne odobrava, boječ se najbrže, da ne bi agent izvedel in ga potem sodnijskim potom prijel. Pa naj le Jaklič piše in laže tako ali drugače, povedati hočemo le resnici na ljubo, da agent ni ležal z Jakličem in kaplanom Žnidaršičem v isti, — ampak v sosednji sobi, — kjer je isto dolgo noč ne ravno rahlodušno okušal bridke duhove Jakličeve »Sturm und Drangperiode.« Predno pa se je peč podrla, prijemali so našega konsumarja nekaki »boleči hipi«, da se je zvijal in delal nemir tako, da v bližnji sobi počivajoči agent ni užil vso božjo noč potrebnega počitka. Ni čuda torej, da se je trudni potnik na vse jutro že pridušal, med tem ko je poslanec Jaklič molil v zahvalo, da je vse tako lepo posreči in gladko »izteklo«. Ne vemo in tudi nečemo poizvedovati, katerega tovariša-konsumarja bi bil Jaklič rad za botra povabil, saj to tudi ni velike važnosti, ker prvi in najnujnejši ženski posel opravil je menda že njegov »šlofkomerad« kaplan Žnidaršič. Opomniti in povedati moramo še, da je agent trkal po noči na zid, zahtevajoč končno miru, pa zaman je trkal. Prepričani smo, da v takem slučaju bi se prav krepko pridušal vsak še tako ponižen in »fajmoštraboječ« konsumar in ne le tuj agent, ki se je tudi zjutraj gospodinji-krčmarici pritožil, češ, kake suroveže je prenočila v sobi tik njega, ki so rogovilili in delali kraval kakor kozli. Neki konjski hlapec pa, zagledavši Jakličev stvor pod kapom, je čudeč se, vskliknil: »Prmejduš, kdur je tu naprau, ta ma pa eno prokletu —!«

Zvonovi v Predosljih sicer tudi prav lepo pojo, toda, kakor je razvideti iz »Gorenjca«, vabijo ne samo k pobožnosti, nego tudi k prav materijalističnemu razmišljanju. Ne gre jim v glavo, da se ni za zvonove več nabralo, kakor so isti v resnici veljali, kajti, naj računajo kakor hočejo, račun kaže, da bi moralo biti več denarja, kakor se ga je zbralo. Pri tem razmišljanju so naleteli tudi na čudno nasprotje, da so morali namreč zvonove sami kupiti, za zvonjenje pa morejo posebej plačevati. Svita se jim, da bi se to, kar plačujejo za zvonjenje, moralo porabiti izključno za zvonove, za popravo starih in nabavo novih zvonov . . . Ej, možje krščanski, nikarte preveč razmišljati, sicer utegnete priti do spoznanja, da se vam krivica godi, in s tem bi postali že liberalci in brezverci in Vaša duša bi bila v nevarnosti. Prava vernost se na Kranjskem ravno s tem izkazuje, da se brez razmišljanja vse plača, kar »Gaspud« zahtevajo, in da se nikdar ne vpraša, kaj je z denarjem in kam pride.

Klerikalci na Goriškem si od radosti mane roke, kajti dosegli so večji uspeh, nego so se ga sami nadejali. Pristopili so h klerikalnemu klubu tudi veleposestniški poslanci, dasi so pred volitvami razglašali in obetali, da bodo zavzemali drugačno stališče. Kardinal Missia,

ki komandira goriške klerikalce, je torej dosegel svoj namen. Napredni stranki na Goriškem naj radi tega ne upade pogum. Velike, bistvene spremembe se ne izvajajo v nekaj letih, zato treba več časa. Ako bo napredna stranka tako neustrašeno in energično vodila boj za osvobodjenje naroda iz klerikalnega jarma, kakor doslej, ako bo tudi v naprej odkrivala nepoštenost, izdajalstvo in korupcijo črne bande, ki je po vsem Slovenskem jednaka, bo duhove revoltirala in dosegla tisti preobrat, ki je pogoj, če naj rešimo slovenstvo narodno, gospodarsko in нравno. Sadove klerikalne politike na Goriškem bodo Slovenci prav v kratkem občutili. V deželni odbor izvoljeni profesor Berbuč nima absolutno nobenih sposobnostij za to važno mesto, ravno tako njegov tovariš dr. Gregorčič, ki pa kot državni poslanec za časa zasedanja glasom goriškega deželnega štatuta sploh ne bo smel opravljati funkcij deželnega odbornika, ampak jih bo opravljal njegov namestnik, podgorski župan Klančič, kar je naravnost smešno. Inferiornejšega slovenskega zastopstva v deželnem odboru si sploh ni možno misliti in tako bodo Italijani delali, kar bodo hoteli in kakor bodo hoteli.

Bera na Štajerskem je odpravljena in duhovniki se za to prav malo brigajo in hodijo še vedno od hiše do hiše beračit. Na Ponikvi ob južni železnici so se kmetje pritožili proti temu početju duhovnikov, in sedaj je c. kr. okr. glavarstvo v Celju odredilo nekake poizvedbe, ki pa bodejo postale za kmeta nevarne. Glavarstvo je poslalo županu nalog, da poizve od vsakega posameznika, koliko bere daje in zakaj da to daje. Župan je dobil okoli 300 listkov z vprašanji, na katera mora vsak kmet odgovoriti in se podpisati. Kmetje morajo biti sedaj previdni in naj se na listke nikar ne podpisajo, kajti če se bodejo podpisali, n. pr. da dajejo bero za urne maše, blagoslovljenje kruha itd., bode ta bera ostala tudi za poznejše rodove in duhovniki jo bodejo tirjali, češ, saj je bilo leta 1902 tako obljubljeno in podpisano. Župnik že išče kmetov, ki bi hoteli iti z njim k okrajnemu glavarstvu prosit, da bera ostane še naprej, ker se boji, da bi se kmetje proti beri izrekli, Kmetje! Pozor! Ako pride župan ali kdo drugi k vam zaradi bere, recite mu, da ste bero že drago odkupili, in da je sedaj ne boste več dajali. Na listek pa zapišite: Kmetje smo proti vsaki beri.

Zanimiv proces se je zvršil te dni. Dežela štajerska je tožila lastnika škalskih rudnikov pl. Lappa. Pri ti priliki se je izkazalo, kako nečuvene razmere vladajo na železnici Celje-Velenje. Nič ne označuje razmere bolje, kakor dejstvo, da je prevažanje blaga z vozovi znatno cenejše kakor prevažanje z železnico. Lapp je rečeni proces izgubil in je bil obsojen, plačati v 14 dneh 324.221 kron 80 v. in sodne troške.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri se je pretečeni teden ustanovilo v Pazinu. Predsednikom je bil izvoljen poslanec Spinčič, za podpredsednika pa deželna poslanca dr. Stanger in Andrijič. Novo društvo odvzame političnemu društvu »Edinost« v Trstu del njegovih poslov, ostane pa z njim v soglasju.

Ljubavna žaloigra. Mej nadporočnikom A. O. in gospodično L. P. nastalo je bilo ljubavno razmerje, ki je trajalo še dalje, ko se je L. P. bila omožila z narednikom H. Skrivaj sta si dopisovala in skrivaj sta se shajala pri ženi nekega železniškega uslužbenca I. P. Razmerje je trajalo dolgo časa, ne da bi bil mož o tem kaj izvedel. V nedeljo, ko je mož igral pri koncertu, odišla je njegova žena z doma in se ni vrnila. Mož in sorodniki so jo iskali povsod, slednjič pa so izvedeli, da je pobegnila z nadporočnikom A. O., s svojim ljubimcem. Peljala se je z njim v vozu do Zaloga, kjer sta si kupila vozni listek I. razreda do dunajskega Novega mesta in s ponočnim poštnim vlakom odpeljala. Mož in sorodniki so bili vsi izven sebe, ker so izvedeli, da nista ne nadporočnik in ne ona ničesar vzela seboj, kakor revolver. Oče in sestra L. H. sta se odpeljala za pobegljima zaljubljenca in sta na Dunaju dobila njiju sled. Bila sta menda oba v bolnici, ker sta se poskusila ustreliti, pa se nista dobro zadela. Oče je pripeljal nezvesto ženo njenemu možu, nadporočnik A. O. pa je ostal v dunajski bolnici.

Ubegel božji namestnik. Razni listi poročajo, da je kaplan v Dolu pri Laškem trgu Martin Agrež s tremi ljubimi ženskami in zapustivši nekaj dolgogov, pobegnil. Agrež je nekega dečka tako grozovito pretepel, da je fantič vsled tega oglušil.

Požar. Dne 15. t. m. je gorelo pri posestniku Francu Miheliču na Potovem vrhu pri Novem mestu. Škode je 2800 K, zavarovan pa je bil pogorelec samo za 600 K.

Silni viharji so divjali minoli četrtek in petek na Koroškem. V Dječah pri Velikovcu je vihar podrl strehe in popolnoma odkril 1159 m. visoko ležečo šolo. Tudi gozdi so silno trpeli.

O črni kugi na Španskem. Klerikalni časopisi so silno razburjeni, ker je neki graški delavski list imenoval onih 154.000 duhovnikov, katere ima uboga dežela katolicizma preživljati, »postopače«. Ali je božja služba postopanje? Ključje črni listi razžaljeni. In misijoni med pagani? Vzgoja mladosti? Delo v cerkveni upravi? V cerkveni znanosti? Teško delo usmiljenih bratov? Ali je vso to postopanje? Omenjeni delavski list pa odgovarja: Španija plača 70 milijonov duhovnikom. In od vseh teh 70 milijonov odpade nekaj čez 11 milijonov na humanitarno duhovniško delo. Višja duhovščina n. pr. dobi sama blizu 6 milijonov. Vzgoja mladine, cerkvena znanost i. t. d., — to je vse prelepa dekoracija, katera skriva vladateljnost duhovščine. — Če bi omenjeni list poznal naše slovenske razmere, bi mu ne bilo treba hoditi po vzglede v Španijo.

Krščanska ljubezen. V mestu Kastel v Nemčiji je bila neka katoliška žena, ki pa je živela od svojega prvega moža ločena in je imela v drugem (civilnem) zakonu dva otroka težko bolna. K njeni postelji poklicani duhovnik je imel od svojega škofa povelje, le tedaj odvezo dati bolni ženi, če obljubi ista ločitev svojega družega zakona. In ker se ta ločitev ni uresničila, se je katoliški župnik branil, cerkveno pokopati umrlo ženo. — Tako, gospodje duhovniki, se rodi brezverstvo.

Zopet eden. Iz Chura v Švici javljajo, da so zasledili tamkaj župnika Grafa, ki je bil velik sovražnik učiteljev, a velik prijatelj — ženskega spola. Spisal je brošuro »Sol in poper«, v kateri je, strašno psoval učitelje. Zlorabljal je tudi

šolske deklice, vsled česar je bil zaprt, toda njegovi sorodniki so plačali kavicjo 5000 K in tako ga je sodišče do obravnave izpustilo. Župnik je pa izginil brez sledu, a sedaj so ga dobili v Švici in se bo obravnava kmalu vršila.

50 otrok — umorila. Iz Kolonije javljajo: Tukajšnje redarstvo je prišlo na sled strašnemu zločinu. Neka žena, ki je imela v varstvu in odgoji majhne otroke, je zastupila v razmeroma jako kratkem času — 50 otrok. Najstrašnejše pri tem pa je, da so matere otrok večinoma vedele za te umore. Vse kaže da je bilo po nekaterih krajih mej ljudstvom znano, da dela nečloveška žena iz nedolžnih otrok — angeljčke.

Bestijalen umor. V Lvovu je bil obsojen cigan Filip Dank na smrt na vešalih, ker je umoril svojo ljubico M. Živnak na uprav grozen način. Živel je ž njo v neki vasi pri Sanoku več let, potem pa jo je zapustil, a M. Živnak je začela razmerje z drugim. To je pa cigana razjarilo, delal se je zaljubljenega in je tako pregovoril bivšo ljubico, da je prišla zopet k njemu stanovat. Spravo sta obhajala s pojedino. Cigan je pil, pel in plesal; nakrat pa je naredil na tleh s kredo velik bel križ, kar pomenja tamkaj, da bo nekdo izmed družbe umrl. Potem je pa zgrabil ženo za lase, vlekel jo je po sobi ter suval tako dolgo s čevlji, da je onemogla, na kar jo je še večkrat sunil z nožem. In še s krvavim nožem je grozil svojemu 14-letnemu sinu in 10-letni hčeri, da ju takoj umori, ako ne bosta rekla pred sodiščem, da je umoril mater njen brat. Otroka sta govorila resnico; cigan pa se je delal blaznega, a zdravniki so izpoznali, da ni v resnici blazen. Obsojen je bil na smrt, kar je potrdil tudi višji kasacijski dvor.

Štirje vlaki so ga povozili. Iz Velikega Varadina javljajo: Preteklo soboto so našli blizu postaje Tenk na železničnem tiru mrtvo truplo kmeta Kressuna, ki je vsekakor sam legel na tir. Železniški čuvaj je naznanil ta dogodek takoj višji oblasti; toda komisija je prišla šele zvečer in dotlej je bilo truplo že grozno razkosano, kajti preko njega so šli še trije vlaki.

Morilee deklet. Iz Nice poročajo: Henri Vidal, ki je v vlakcu, ki vozi med Nico in Monte Carlom, umoril in oropal Švicarko, gdč. G. Hirschbrunner in hotel umoriti v Nici tudi neko drugo dekle, je priznal svoja zločina in povedal, da je v Tamarisu pri Toulonu umoril neko dekle Brusselin ter hotel v Marseillu umoriti neko dekle Guinard. Vse te zločine je storil Vidal v dobi od 29. novembra do 22. decembra 1901. V tem času je torej dve dekleti umoril in poskušal dva umora.

Loterijske srečke.

Gradeo , 18. januarja.	47, 36, 84, 29, 45.
Brno , 8. januarja.	38, 61, 75, 79, 69.
Dunaj , 18. januarja.	15, 68, 75, 59, 85.
Praga , 15. januarja.	28, 8, 75, 35, 39.
Lino , 11. januarja.	69, 77, 13, 46, 5.
Trst , 11. januarja.	72, 81, 36, 65, 78.

Tržne cene v Ljubljani

18. januarja 1902.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	21	—	Speh povojen, kgr.	1	60
Rež, "	15	50	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	16	—	Jajce, jedno	8	—
Oves, "	17	40	Mleko, liter	20	—
Ajda, "	14	40	Govoje meso kgr.	1	30
Proso, "	15	60	Telečje " "	1	35
Koruza, "	13	40	Svinjsko " "	1	50
Krompir, "	4	20	Koštrunovo " "	80	—
Leča, lit.	—	20	Piščanec	1	20
Grah, "	—	50	Golob	40	—
Fizol, "	—	30	Senč, 100 kilo	7	—
Maslo, kgr.	2	50	Slama, " "	6	—
Mast, "	1	50	Drva trda, kiftr.	8	60
Speh svež, "	1	30	" mehka, " "	5	80

Oklic.

S tem se javnosti naznanja, da
1.) rudokop **Rudolf Narad**, stanujoči v Osterfeldu, Timpenstrasse št. 29, prej v Sterkrade, sin pokojnih zakonskih: rudokopa Mihaela Narada in Katarine, rojene Slaper, zadnjič stanujočih v Studenicah (Štajersko, Avstrija) in

2.) brezposelna **Jožefa Kurent**, stanujoča v Osterfeldu, hči zakonskih: kmeta Jožefa Kurenta in Marije, rojene Cimperman, stanujočih v Budnivasi (na Kranjskem v Avstriji) želita stopiti v zakon.

Oklic naj se naznani v občinah Osterfeld in Sterkrade in po časniku »Rodoljubu« v Budnivasi.

Osterfeld, dne 20. januarja 1902.

Kraljevsko prusko vodstvo ženitovanjske matice v Osterfeldu, okraj: Recklinghausen.

V zastopanju vodstva ženitovanjske matice:
Raemer.

Kozolec

s plaščem, za 5 štantov, je po nizki ceni

na prodaj.

Kje? pove upravništvo »Rodoljuba«.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva o o o o
Kneippova sladna kava

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrod. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali (1115-24)

Ant. Rešek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Stanje hranilnih vlog:

15 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

okroglo 350.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.

(13-3)